

Sygn. akt V CSK 111/13

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku R. K.

przy uczestnictwie G. W.

o założenie księgi wieczystej i dokonanie w niej wpisów,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 4 grudnia 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w J.

z dnia 2 listopada 2012 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżąca odwołała się do zagadnienia prawnego, występowania potrzeby wykładni art. 626⁸ oraz art. 626⁹ k.p.c. i oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, to brak przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.c.).

Odwołanie się do przesłanki zawartej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości nie doczekał się należytej wykładni, bądź niejednolita jego interpretacja wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. W takim wypadku strona powinna przedstawić na czym polegają te rozbieżności, ze wskazaniem konkretnych orzeczeń (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Wskazana rozbieżność orzecznictwa wynikająca z niejednolitej wykładni wskazanego przepisu musi mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Dodać się godzi, że nie wyczerpuje tej przesłanki odmienny sposób interpretacji lub stosowania przepisów prawnych przez sąd pierwszej i drugiej instancji w danej sprawie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odpowiada tym wymaganiom. Judykatura w powołanym zakresie nie jest rozbieżna, a w szczególności brak sprzeczności pomiędzy wskazanymi przez skarżącego postanowieniami Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 r., IV CSK 250/11 i z dnia 19 stycznia 2009 r., III CSK 239/08. Innym bowiem zagadnieniem jest badanie skuteczności materialnej dokumentu stanowiącego podstawę wpisu od badania skuteczności uchylecia się od oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. Postępowanie wieczystoksięgowe nie może służyć do rozstrzygania jakichkolwiek sporów o prawo ani w charakterze przesłanki rozstrzygnięcia ani samego rozstrzygnięcia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 406/09, LEX nr 590207).

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 -16, poz. 243).

Wskazane zagadnienia nie mają bezpośredniego wpływu dla rozstrzygnięcia sprawy, choć jedno z nich wiąże się z podnoszoną w toku sprawy przez skarżącego kwestią odrzucenia wniosku ze względu na prawomocne oddalenie już identycznego wniosku postanowieniem z dnia 28 czerwca 2011 r. W tej materii trafny jest wywód Sądu Okręgowego zawarty w zaskarżonym postanowieniu. Postanowieniem wcześniejszym, bo z dnia 28 czerwca oddalono wniosek nabywcy G. W. zawarty w akcie notarialnym z dnia 25 lutego 2011 r.,

a podstawą tego orzeczenia było to, że w księdze wieczystej był wpisany wtedy inny udział sprzedawcy we współwłasności działki nr [...].

W rozpoznawanej sprawie wpis nastąpił na skutek późniejszego wniosku sprzedawcy R. K. orzeczeniem z dnia 4 lipca 2012 r., i nie wystąpiła powaga rzeczy osądzonej, skoro wtedy wpisany w księdze wieczystej udział we współwłasności sprzedawcy odpowiadał udziałowi z przedmiotowego aktu notarialnego.

Do uznania, że sprawa została prawomocnie osądzona, a więc, że istnieją podstawy stwierdzenia tej przeszkody procesowej, nie wystarcza samo stwierdzenie, że w obydwu sprawach chodzi o to samo roszczenie i że identyczne są podmioty obydwu postępowań; mimo bowiem identyczności zainteresowanych i dochodzonego roszczenia stan rzeczy osądzonej nie występuje, jeżeli uległy zmianie okoliczności, (por. wyr. SN z 18.4.1980 r., IV CR 85/80, OSNC 1980, Nr 11, poz. 214).

Uprawnienie sprzedawcy do wystąpienia z wnioskiem wynika wprost z art. 626² § 5 k.p.c. Wpis został dokonany nie na wniosek nabywcy zawarty w akcie notarialnym, lecz na wniosek sprzedawcy złożony na urzędowym formularzu (art. 626² § 1 k.p.c.).

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/2001, OSNP 2004, nr 6, poz. 100). Konieczne jest zatem przedstawienie takich zarzutów, które wskazują na oczywiste i rażące naruszenie przez sąd zasad orzekania w demokratycznym państwie prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2009 r., I CSK 126/09, niepublikowane).

W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny. Przypomnieć też należy, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest stanowisko skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona,

to w uzasadnieniu wniosku powinien on zawrzeć wywód prawny wykazujący na takie kardynalne naruszenie prawa (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, OSNC 2006, nr 7-8, poz.135, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, LEX nr 421035, z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Poza tym nie można z przesłanką określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. równocześnie podnosić, że w ramach naruszenia tych samych przepisów w sprawie pojawiło się istotne zagadnienie prawne. Jest to błąd logiczny, albowiem, gdy wchodzi w rachubę zagadnienie prawne skarga kasacyjna nie może być oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., V CSK 550/07, niepublikowane).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aw

jw